

Na úvod

■ To, že sviatky Veľkej noci sú v kalendári zaradené na začiatok jarného obdobia, nie je náhoda. Naopak – má to veľký symbolický význam. Slávenie Kristovho zmŕtvychvstania a jeho víťazstva nad smrťou veľmi vhodne zapadá do obdobia, keď sa príroda prebúdz a životu a začína nový poľnohospodársky rok.

Dôležitým duchovným posolstvom veľkonočných sviatkov je znovuzrodenie. Zahodiť za seba to staré, škodlivé, toxické...

Zhlboka sa nadýchnuť, povystierať si údy, zmeravené v dôsledku zimnej nečinnosti, a pustiť sa do práce.

Pôstne obdobie pred veľkonočnými sviatkami je predurčené na telesnú aj duchovnú očistu. Cirkvou predpísané zriekanie sa mäsitého pokrmu však našej duši sotva osoží, pokiaľ pôst nespojíme s ponorením sa do hĺbky nášho duchovna. Každý z nás má na sebe čo naprávať. Ide len o to, či sme si schopní veci priznať a niečo v ich záujme aj urobiť. Máme možnosť zamyslieť sa nad tým, koľkým málo potrebným či zbytočným veciam každodenne venujeme svoju pozornosť. No zriekame sa ich ťažko, lebo zvyk je železná košeľa.

Asi by sme boli veľkí idealisti, keby sme sa všetkého zlého a nepotrebného, čo v nás je, chceli zbaviť naraz. Dnes urobím rázny rez a od zajtra som novým človekom!!! Takéto predsa vzatia sa len zriedkakedy dočkajú naplnenia. Máme však možnosť začať s maličkosťami. Napríklad pouvažovať nad tým, či naše správanie a konanie občas nevyznieva egoisticky alebo sebastredne a neublízuje nikomu v našom bezprostrednom okolí. Či nemáme príliš prísny meter na nedostatky našich blízkych a nie sme pritom benevolentní k vlastným slabostiam. Či napríklad nedlhujeme ospravedlnenie známemu alebo kolegovi, do ktorého sme neférovo nakričali v stave rozčúlenosti. Možno by sme mohli citlivejšie vnímať starosti a obavy našich rodičov a starých rodičov, ktoré sa nám zdajú malicherné, a preto ich odbíjame jednoslovnými odpoveďami alebo sľubmi, o ktorých vopred vieme, že čas a energiu na ich splnenie si nájdeme len ťažko. Ak si uvedomíme hoci len jednu z podobných malých vecí a budeme konať, urobíme veľa. Pre naše okolie, no najmä pre seba. Pre očistu nášho vnútra.

Martin Lokša

Príhovor starostu

■ Vážení spoluobčania!

Hneď na úvod chcem poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na príprave a organizovaní tohtoročného hasičského plesu. Všetkým dobrovoľníkom, hasičom, sponzorom, ale hlavne Simonke Vančovej a Palkovi Marčokovi. Ako jeden zo spokojných účastníkov vysoko hodnotím jeho priebeh a úroveň a opätovne ďakujem organizátorom za ich voľný čas a prostriedky,

ktoré pri príprave plesu vynaložili.

Po uzávierke tohto vydania našich Noviniek spod Hradiska nám bude známy aj realizátor rekonštrukcie a doplnenia kamerového systému v našej obci. Predpokladaný termín ukončenia projektu je máj 2018.

Rekonštrukcia verejného osvetlenia začne po vyhodnotení ponúk (koncom marca 2018) a mala by byť zrealizovaná do pol roka od podpísania zmluvy s úspešným uchádzačom.

V mesiaci apríli začnú búracie práce na budove starého kina v Dubovej na Ulici 1. mája. Touto cestou chcem požiadať všetkých obyvateľov o zvýšenú pozornosť pri prechádzaní danou lokalitou a hlavne o toleranciu pri nevyhnutných obmedzeniach, ktoré budú s búracími prácami spojené.

V súčasnej dobe prebieha príprava projektovej dokumentácie pre stavebné pozemky nad Mládežníckou ulicou, pokračuje príprava územného plánu obce Nemeckej (stretnutia s občanmi v súvislosti s jeho prípravou by mali začať v máji 2018) a príprava komunitného plánu sociálnych služieb v našej obci.

Chcem poďakovať všetkým občanom, ktorým nie je ľahostajný stav nášho životného prostredia a ktorí sa zúčastnili na jarnej brigáde pri čistení verejných priestranstiev. Mali by sme si konečne uvedomiť, že náklady na zber, zvoz a uloženie komunálneho odpadu idú z našich „vreciek“ a vôbec nie sú malé. Musíme eliminovať množstvá komunálneho odpadu tým, že ho budeme zodpovedne triediť. Podmienky na jeho separáciu máme v obci vytvorené už niekoľko rokov.

V tomto období prebieha vyhodnotenie žiadostí o finančné príspevky na zakúpenie kompostérov pre občanov v rodinných a bytových domoch. Žiadosť sme podávali v rámci združenia Mikroregiónu Chopok-Juh.

S príchodom najkrajšieho ročného obdobia sa blíži aj najvýznamnejší kresťanský sviatok – Vzkriesenie Ježiša Krista. Uvedomme si, prosím, veľkosť týchto dní a nájdime si v našej hektickej dobe čas pre svojich blízkych. Budme k sebe ohľaduplní a chápaivi, a to nielen počas veľkonočných sviatkov.

Prajem Vám pokojné prežitie nastávajúcich sviatočných dní.

Branislav Čizmárík

Čo je nové v obecnej legislatíve...

■ V dobe od posledného vydania Noviniek spod Hradiska Obecné zastupiteľstvo obce Nemecká zasadalo dvakrát, a to 29. 12. 2017 na mimoriadnom zasadnutí a 25. 1. 2018 na riadnom zasadnutí.

Na mimoriadnom zasadnutí dňa 29. 12. 2017 obecné zastupiteľstvo schválilo poskytnutie sociálnej výpomoci do výšky 3300 € na odstránenie následkov požiaru rodinného domu na Partizánskej ulici č. 69/9, konkrétne na nákup reziva na krov domu a uhradenie nákladov spojených s tesárskymi a klampiarskymi prácami. Treba podotknúť, že počas opravy tohto rodinného domu bolo rodine Bartošovcov poskytnuté náhradné ubytovanie v priestoroch telocvične ZŠ s MŠ Nemecká.

Ďalej na tomto zasadnutí OZ schválilo zmluvu o poskytnutí finančného príspevku na financovanie sociálnej služby v dennom stacionári Impulz. Jednoducho povedané, ak obec Nemecká chce, aby denný stacionár Impulz v budove ZŠ s MŠ fungoval aj v roku 2018, musí na základe zmeny zákona o sociálnom príspevku zo strany štátu poskytnúť finančné prostriedky z vlastného rozpočtu. Vzhľadom na to, že naši občania si tento denný stacionár nevedia vynachváliť a, dovoľím si povedať, je pýchou našej obce, tento príspevok bol schválený jednohlasne.

Na zasadnutí OZ dňa 25. 1. 2018 obecné zastupiteľstvo zoberalo na vedomie správu starostu obce o činnosti obecného úradu a hospodárení obce. Ďalej schválilo Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2018 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na dieťa materskej školy a dieťa školského zariadenia. Na vysvetlenie občanom treba povedať, že obec je ako zriaďova-

teľ ZŠ s MŠ Nemecká povinná každoročne toto VZN odsúhlasiť. OZ schválilo poskytnutie dotácie z rozpočtu obce na rok 2018 pre Základnú organizáciu Jednoty dôchodcov Slovenska v Nemeckej. V ďalšom bode obecné zastupiteľstvo neschválilo prenájom obecných priestorov v kultúrnom dome (bývalý M-klub) v časti Nemecká a v bývalej „hornej“ škole v Zámostí za účelom zriadenia prevádzky na predaj čínskeho textilu a obuvi. Obecné zastupiteľstvo sa zaoberalo otázkou zabezpečenia úžitkového motorového vozidla pre obec Nemecká. Poverilo OcÚ vykonaním prieskumu trhu ohľadne jeho kúpy, nakoľko súčasné vozidlo obce už dosluhuje a jeho oprava je nerentabilná. V ďalšom bode tohto uznesenia OZ schválilo rozpočtové opatrenie č. 1/2018, ktorým sa presunuli finančné prostriedky pre zabezpečenie denného stacionára Impulz a sociálnej výpomoci po požiari rodinného domu.

Na záver tohto zasadnutia OZ obce Nemecká poverilo hlavného kontrolóra obce vykonaním kontroly dodržiavania VZN č. 5/2015 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a dani za ubytovanie.

Chceme tiež upozorniť občanov, že v mesiaci február a marec 2018 prebehli stretnutia s občanmi a spoločenskými organizáciami ohľadne tvorby komunitného plánu sociálnych služieb v obci. Tento plán je ďalším povinným dokumentom, na základe ktorého môže obec Nemecká požiadať štát o čerpanie finančných prostriedkov pre zabezpečenie kvalitnejších sociálnych služieb na jej území.

Jozef Kliment, člen obecnej rady

Odpad... A čo s ním?

■ Na Slovensku vzniká približne 1 888 000 ton komunálneho odpadu ročne. Asi 2/3 z neho skončia na skládke. V triedení odpadu stále zaostávame za okolitými krajinami. Je potrebné to zmeniť. V jednom z čísiel Noviniek ste si našli letáček o tom, čo a ako triediť. Triedenie odpadu je len návyk, na vytvorenie ktorého potrebujeme len snahu a trochu chuti. Možno vám pri rozhodovaní, či plastovú fľašu, plechovku, papier či obal z džúsu vyhodíte do smetí alebo separovať, pomôže pár zaujímavých informácií.

O tom, koľko odpadu končí na skládkach, rozhodujú vo veľkej miere domácnosti. V našej obci v minulom roku domácnosti vyprodukovali 370,55 ton zmesového komunálneho odpadu, ktorý skončil na skládke, čo je takmer 75 % z celkového vyprodukovaného odpadu. V odpade, ktorý každodenne produkuje, sa nachádza veľké množstvo rôznych druhov odpadov, pričom väčšinu z nich je v dnešnej dobe možné opätovne použiť – recyklovať.

Prečo by sme mali recyklovať?

Recyklácia je proces, pri ktorom sa znovu využijú vytriedené odpady a stanú sa surovinou na výrobu nových produktov. Recykluje sa najmä sklo, papier, plasty, kovy, nápojové kartóny, elektroodpad, batérie a akumulátory a pneumatiky.

Veľkým problémom v oblasti odpadov sú najmä plasty. Vyrábajú sa z chemických látok získaných predovšetkým z ropy. Sú najpoužívanejším materiálom, ale v prírode sa prakticky nerozkladajú (ich rozklad trvá podľa druhu plastu a prímiesi 100 až 1000 rokov). Ich spaľovaním sa do ovzdušia dostávajú nebezpeč-

né látky. Recyklácia plastov je obmedzená, preto je lepšie nahradit ich napr. používaním látkových obalov (tašiek alebo vrecúšok).

Papier je možné recyklovať 5- až 7-krát. Sklo a hliník sa dajú recyklovať takmer donekonečna. Tak prečo im nedať druhú šancu triedením odpadu? Recykláciou vznikajú z pôvodných odpadov nové veci.

Sklo (napr. nevratné sklenené fľaše) sa môže premeniť na poháre, vázy alebo zaváraninové obaly. Ak sa sklenené fľaše a poháre vrátia do sklárne, ušetrí sa pri výrobe nových výrobkov mnoho surovín a energie.

5 recyklovaných zaváracích pohárov = sklenená váza na kvety

Pri recyklácii **papiera** vznikajú nové zošity, papierové tašky, puzzle, servítky, kuchynské utierky alebo toaletný papier.

1 tona zberového papiera zachráni 17 stromov. Recykláciou 110 ton starého papiera sa ušetrí 1 hektár 80-ročného lesa a 70 % energie.

10 recyklovaných časopisov = škatuľa na televízor

Recykláciou **nápojových kartónov** (viacvrstvé kombinované materiály, tzv. tetrapaky) môžu vzniknúť obaly na vajčka, kancelársky papier, podnosy, tácky, darčekové tašky, stavebné a izolačné dosky, obaly na mrazené potraviny alebo kuchynské či priemyselné utierky.

2 recyklované nápojové kartónové obaly s obsahom 1 liter = 1 m² kuchynských utierok

Z **plastu** je možné recykláciou vyrobiť koberce, rohožky, palety, ploty, plastové profily, lavičky, umelú trávu, záhradný nábytok, vlákna do spacích vakov, vankúšov, vetroviiek, ale i samotné oblečenie. Recykláciou plastov sa oproti ich výrobe ušetrí až 97 % energie.

30 recyklovaných PET fliaš = 1 flisová bunda, 150 recyklovaných PET fliaš = 1 koberec

Aj kovy je možné recyklovať. **Hliníkové plechovky** poslúžia napr. na výrobu rámu bicykla a tie **železné** zas na výrobu kľúčov, plechoviek alebo náradia. Recykláciou medi sa ušetrí 4 kg rudy a 80 % energie, recykláciou hliníka sa ušetrí 95 % energie.

670 recyklovaných hliníkových plechoviek = 1 bicykel

Textil je recyklovateľný v obmedzenej miere, ale aj tak je možné z neho vyrobiť ďalšie suroviny či výrobky. Vytvárajú sa z neho napr. vlákna pre automobilový či nábytkársky priemysel (poťahy, výstelky), ale aj izolačný materiál.

Staré **pneumatiky** nepatria na skládku, recykláciou im vieme dať nový život. Z gumového granulátu z plášťov pneumatík sa vyrábajú napr.: výplne betónov, modifikované asfalty, protihlukové steny, vlakové priecestia, nátery a farby, podrážky na topánky, strešné šindľe, podklady a výplne pre umelé trávniky, gumené dlaždice na detské ihriská, bežecké dráhy, tenisové kurt a mnohé iné.

Použitý **rastlinný olej** je tiež možné recyklovať a tým znížiť negatívne dopady na životné prostredie. Použitý jedlý olej vyliaty do odpadu upcháva žumpu a kanalizáciu. Je však možné plnohodnotne ho využívať na výrobu biopalív alebo ako súčasť postrekov. Recykláciou použitého oleja sa tiež zamedzí znečisteniu povrchových a podzemných vôd.

Recyklácia je prospešná pre nás všetkých. Vďaka nej sa znižuje spotreba prírodných zdrojov a množstvo odpadu ukladaného na skládky, redukuje sa spotreba energie, čo prispieva k zníženiu emisií skleníkových plynov, vytvárajú sa nové pracovné miesta.

Dajme odpadom druhú šancu

Ak chceme odpady využiť ako druhotnú surovinu, musíme ich od ostatných zložiek oddeliť (vytriediť, vyseparovať). V našej obci zbierame oddelene **papier a sklo**, na ktoré sú určené 1100-litrové kontajnery v jednotlivých častiach obce. Modré kontajnery na papier a kartóny, zelené na sklo. Papier tiež môžete vymeniť za toaletný papier pri výkupe. Aj keď sú **jednorazové plienky** vyrobené z veľkej časti z papiera, **do triedeného zberu nepatria**, pretože obsahujú chemické látky a gélovú výplň.

Plasty, kovové obaly a nápojové kartóny môžete ukladať spolu do žltých 1100-litrových kontajnerov s označením plasty, prípadne na to využiť vrecový zber, ktorý obec robí jedenkrát mesačne. Vyzbierané komodity zberová spoločnosť následne vytriedi na triediacej linke. Plastové fľaše, hliníkové plechovky a najmä nápojové kartóny je dobré pred ich vyhodnením vypláchnuť a zmenšiť ich objem napr. zošliapnutím. Väčší **kovový odpad** je potrebné odniesť do výkupne kovového odpadu.

Ak ste sa rozhodli zbaviť starého **oblečenia a textílií**, považujte, komu by ešte tento odev mohol poslúžiť. Podarujte ho rodine, priateľom, známym, ľuďom v núdzi alebo ho venujte na charitu. Ak sa však rozhodnete dať oblečenie charite alebo ľuďom bez domova, myslite na to, čo títo ľudia naozaj potrebujú. Ak usúdite, že sa oblečenie už nedá nosiť, pretože je zničené, roztrhané alebo má neodstrániteľné škvrny, je potrebné zabaliť ho a vložiť do špecializovaných kontajnerov, ktoré sú rozmiestnené v našej obci.

Zber starých nepotrebných **pneumatík** funguje na princípe spätného odberu. Môžete ich vrátiť predajcovi alebo distribútorovi, teda do akejkoľvek predajne, ktorá pneumatiky ponúka, alebo do pneuservisu, a to aj vtedy, ak nekupujete nové pneumatiky alebo iný tovar.

Použitú **baterie a akumulátory** môžete odkladať do špeciálnych nádob, tzv. recykloboxov, ktoré sú rozmiestnené v predajniach a na ďalších miestach na celom území Slovenska (obchody, supermarket, a pod.).

Použitý jedlý olej je možné v našej obci odovzdať na Technických službách, kde je na jeho uskladňovanie určená nádoba. Vhodné sú všetky rastlinné oleje a rastlinné tuky, ktoré zostávajú v domácnosti ako odpad po príprave jedál. Olej pred odnesením do zberu je dobré prefiltrovať (precediť) alebo inak ho zbaviť nečistôt. Vhodnou nádobou na zber oleja v domácnosti je akákoľvek PET fľaša, ktorá by pred naliatím odpadového oleja mala byť čistá a suchá.

Triedením odpadu v neposlednom rade môžeme šetriť aj svoje peňaženky, nakoľko v súčasnosti obec platí len za odpad uložený na skládke, teda za zmesový komunálny a drobný stavebný odpad. Štát dokonca v blízkej budúcnosti plánuje tieto poplatky za uloženie na skládku podstatne zvýšiť. To všetko sa premieta aj do výšky poplatku, ktorý obec vyberá od občanov. Keďže za separovaný odpad obec neplatí, môže každý z nás vyššou mierou triedenia odpadu pomôcť k postupnému zníženiu týchto poplatkov. V posledných 2 rokoch bol poplatok znížený o cca 4 € na osobu za rok.

Problémom sú aj čierne skládky, ktoré najmä v posledných mesiacoch vznikajú v obci vo väčšej miere. Treba si uvedomiť, že pokiaľ sa nenájde ich pôvodca, ich odstraňovanie sa realizuje na náklady obce, a teda z finančných prostriedkov nás všetkých. Ak zistíte informácie o takejto čiernej skládke, prípadne jej pôvodcovi, môžete ich nahlásiť na telefónnom čísle obecného úradu 048/6182168, elektronickou poštou na adresu ou@nemecka.info alebo osobne na obecnom úrade.

Ako môžete pomôcť vy?

- Zapojte sa do systému triedeného zberu všetkých odpadov
- Nevyhadzujte iný komunálny odpad do kontajnerov určených na triedený zber
- Do kontajnerov na triedený zber, resp. do vriec dávajte obaly zbavené zvyškov potravín
- Usilujte sa minimalizovať objem odpadu (napr. stlačením plastových fliaš, krabíc od mlieka atď.)
- Odpad vyhadzujte len do nádob, ktoré sú preň určené

Ďalšie informácie nájdete aj na oficiálnej stránke obce www.nemecka.info/zber-odpadu-a-satstva

Obecný úrad Nemecká

HARMONOGRAM VRECOVÉHO ZBERU PLASTOV V OBCI NEMECKÁ NA ROK 2018

Plasty, kovy (plechovky) a viacvrstvové kombinované materiály (VKM, napr. krabice z džúsov, mlieka a pod. – tetrapaky) sa v našej obci zbierajú spoločne.

Je teda možné ich spolu uložiť do jedného vreca, resp. kontajnera. Odpad sa následne triedi na triediacej linke.

Vrecový zber plastov, kovov a VKM sa bude uskutočňovať posledný štvrtok v mesiaci podľa nasledovného harmonogramu.

marec	29. 3. 2018	august	30. 8. 2018
apríl	26. 4. 2018	september	27. 9. 2018
máj	31. 5. 2018	október	25. 10. 2018
jún	28. 6. 2018	november	29. 11. 2018
júl	26. 7. 2018	december	20. 12. 2018

Fašiangový karneval

■ Dňa 3. februára 2018 sa uskutočnil v našej obci 1. farský fašiangový karneval pre deti. Zorganizovať sa ho podujali duchom večne mladí speváci zo Zboru mladých Marcelíno. Podujatie pre deti takéhoto druhu ešte v našej obci nebolo a detí, ktoré naň prišli, bolo veru neúrekom. Prišli malí aj veľkí, najmenší, ale aj tí skôr narodení a všetci spoločne sa dobre zabavili pri dobrej hudbe a sladučkých šiškách. Pre deti bola pripravená aj bohatá tombola, sladkosti, hry a tradičné súťaže. Každé dieťa šlo domov z karnevalu nielen s darčekom z tomboly, ale aj s obrázkami svätých do svojich modlitebných knížiek. Ani toto podujatie sa nepodarilo zorganizovať bez podpory sponzorov. Touto cestou sa preto za poskytnutý priestor a finančný príspevok chceme poďakovať Obecnému úradu v Nemeckej, farskému úradu v Nemeckej a finančne aj materiálne nám prispeli aj rodina Ťažká, Petříková, Kováčová, Lokšová, Turčanová, Ollerová. Osobitne ďakujeme aj nášmu diskdžokejovi Marcelovi Bulkovi z Dubovej.

Prvý farský karneval už máme teda za sebou. Niečo sa nám podarilo viac, niečo možno menej. Organizovať akúkoľvek akciu nie je vôbec jednoduché a chce to veľa síl, nápadov a pomocných rúk. Aj preto sa tešíme, že sa zapojilo toľko ľudí a že myšlienka potešiť zábavou aj tých najmenších neostala nevypočutá. Už teraz sa tešíme na ďalšie ročníky a dúfame, že ten ďalší karneval bude zas o niečo lepší. Dovidenia, či skôr „došantenia“ nabudúce.

Zuzana Kováčová

Zima v domove dôchodcov Hron

■ Vzácnu návštevu privítali obyvatelia nášho domova 6. decembra. Tak ako každý rok, aj teraz prišiel Mikuláš spolu so svojimi pomocníkmi a so sladkou odmenou. Všetci sa na návštevu zodpovedne pripravili a mali nachystané básničky a pesničky, aby si sladkú maškrtu zaslúžili. A toto je jedna z najkrajších:

*Mikulášu svätý, dobrý, milý,
požehnaj mi veľa zdravia, veľa darov, veľa sily.
Nech nám v tomto dome iba láska rastie,
nech nám Pán Boh požehná všetkým šťastie.*

Mikuláš odštartoval vianočné prípravy. Spoločne sme vyzdobili vianočné stromčeky a aj okná nášho zariadenia sa zmenili na vianočné. 7. decembra nás navštívili seniori z Denného centra Prameň z Brezna. Nádherné vianočné koledy v ich podaní roznežnili všetkých divákov. 14. decembra návštevy pokračovali. Za občianske združenie Milosť nás navštívil Mgr. Daniel Šobr a pobesedoval s nami o vianočnom príbehu. 18. decembra nás s programom prišli pozdraviť členovia Občianskeho združenia zdravotne postihnutých z Brezna. Pripravili si pre nás program plný vianočných vinšov a kolied. S krásnym programom nás potešili žiaci zo ZUŠ vo Valaskej. Ich hudobné vystúpenie zahrialo pri srdci všetkých poslucháčov a vyčarovalo v očiach aj slzičku dojatia.

ramu Smiech nepozná vek zavítali 16. februára špeciálne vyškolení zdravotní klauni na návštevu nášho zariadenia. Priniesli nám povzbudenie, novú radosť zo života a ľudskú blízkosť.

Margita Šurábová

Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Hron sa v decembri zapojil do dvoch nádherných projektov. V rámci projektu Vianočná pošta naši prijímatelia sociálnej služby dostali množstvo vianočných pozdravov, malých darčiekov i osobných príbehov od úplne cudzích ľudí, ktorí sa do projektu aktívne zapojili. Niekoľkým našim klientom boli cestou projektu Vianočný zázrak doručené malé darčekom. Všetkým dobrým ľuďom, ktorí si našli čas a prišli v tejto predvianočnej dobe medzi nás alebo sa zapojili do niektorého z projektov, patrí veľké poďakovanie.

Fašiangy v našom domove boli sprevádzané zábavou a sprievodom masiek. Fašiangovú náladu do zariadenia sociálnych služieb v Dubovej 8. januára priniesli seniori z Denného centra Prameň v Brezne.

Deň osamelých sme si pripomenuli 13. februára spoločne s členmi OZ zdravotne postihnutých v Brezne. Ich spev presvedčil našich prijímateľov sociálnej služby, že nie sú osamelí.

Občianske združenie Červený nos Clowndoctors je nezisková organizácia s celoslovenským pôsobením. V rámci prog-

Základná škola

s materskou školou v Nemeckej

Zo života školy

■ Naposledy sme sa vám na stránkach obecných novín prihovárili v predvianočnom období. Počas vianočných sviatkov sa deťom plnili ich vianočné sny, potom prešli jarne prázdniny a my sme za ten čas nijako nezaháľali, ale aktívne sme plnili ciele, ktoré sme si stanovili už na jeseň.

Na webovej stránke školy <https://zsneamecka.edupage.org/> v záložke „Zo života školy“ prinášame pravidelné informácie o dianí v škole spolu s fotografiami. Uznajte, nebolo toho málo. Prinášame stručný prierez našimi zimnými aktivitami.

Po vianočných sviatkoch prišlo fašiangové obdobie, čas zábavy, a my sme so žiakmi prvého stupňa absolvovali školský karneval. Cez veľkú prestávku sme si obliekli pripravené kostýmy a potom sme dve hodiny súťažili a tancovali. Na záver sme ocenili kreativitu a tvorivosť pri výrobe masiek. U nás je to už pravidlom, že oceňujeme masky, ktoré zaujmú svojím nápadom a k majiteľovi sa hodia. Jednoducho – masku treba vedieť aj predstaviť. Je veľmi jednoduché skočiť do mesta a kúpiť hotové ušité šaty či zamaskovať sa za bojovníka z modernej rozprávky, ale... ak rodičia spolu s deťmi masku tvoria, ak špekulujú, šijú, jednoducho ak pri jej príprave spolu trávia čas, to si zaslúži odmenu. Žijeme v neustálom pohybe, sledujeme čas, nestíhame. Ani sa nenazdáme a čas detstva našich detí nám prejde pomedzi prsty. V dnešnej rodine sú spoločne prežité chvíle naozaj vzácne. A verte tomu, že čím viac času so svojimi deťmi trávite, tým kvalitnejšie hod-

noty vkladáte do ich sŕdc. Deti majú množstvo zážitkov, bohatú slovnú zásobu, bohaté skúsenosti, v škole sú smelšie, aktívnejšie a pre život sú dokonale pripravené. Žiadny tablet, počítač či mobil nenahradí dieťaťu čas strávený s jeho ockom či mamkou.

Žiaci druhého stupňa si v zime užili lyžovačku na Krpáčovej na týždennom pobytovom lyžiarskom kurze. Tradične nám „z lásky“ pomohol otecko našich žiakov Marcel Macík. Vďaka nemu si žiaci na záver kurzu užili krásne lyžiarske preteky. Aj touto cestou pánovi Macíkovi ďakujeme.

V rámci kultúrnych aktivít sme so žiakmi 1. stupňa navštívili divadelné predstavenie v divadle vo Zvolene, kde naše deti zaujalo krásne spracované predstavenie Polepetka.

Každoročne organizujeme školské kolo v prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín. A každoročne sa do školského kola dostane viac mladších ako starších žiakov. Objavujeme re-

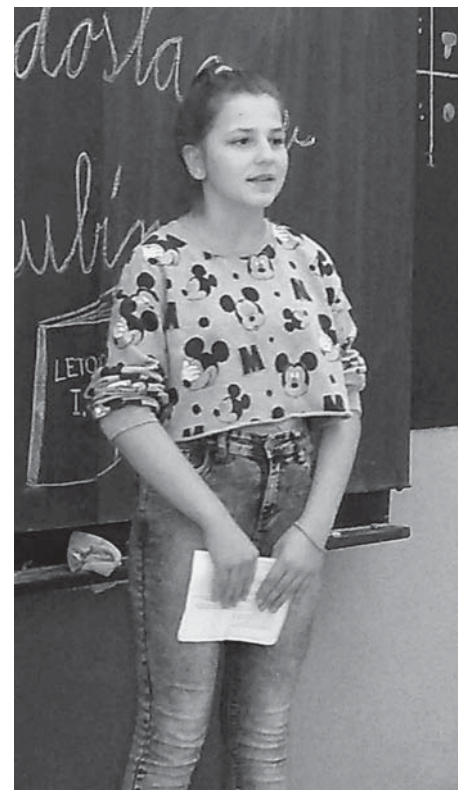
citačné talenty. Neverili by ste, ale pri prednese niektorých žiakov nám naskakuje husia koža. Krásne predvedenie textu, krásna práca s hlasom nás prekvapili aj tento rok. Každý žiak, ktorý postúpil do školského kola, je určite veľmi šikovný, ale do okresného kola musí komisia urobiť užší výber. Po ťažkej porade sme sa rozhodli, že doň postúpi Timea Košťálová, Elissa Véghová, Nikola Alexandra Kustrová a Adriána Kobzošová. Držíme palce na recitačnej súťaži v Brezne!

Naša škola nezaháľala ani v športovej oblasti. V jej priestoroch sa uskutočnilo okresné kolo starších žiakov vo florbale. Z deviatich zúčastnených škôl naši žiaci obsadili štvrté miesto,

žiaka a obyvateľkou našej obce. Lebo svoju lásku a svoj pozitívny vzťah k prírode odovzdáva našim žiakom s oduševnením, ktoré má jednoducho v sebe. Jej pozitívny vzťah k prírode, skúsenosti a vedomosti v nich iste zanechajú svoju stopu. Ďakujeme!

Naša škola je spojená s materskou školou a deti medzi sebou udržiavajú úzke priateľské vzťahy. Naši tretiaci boli škôlkárom čítať rozprávky. Malí škôlkari pozorne počúvali. Aj prostredníctvom takýchto priateľských stretnutí sa naši škôlkari ľahko stávajú školákmi. Pri nástupe do prvého ročníka nezažívajú stresy a ľahko a plynule sa v škole udomácnia. Jej prostredie im je už známe a starších spolužiakov poznajú ako svojich kamarátov. Aj tento rok pripravíme pre predškolákov tvorivú návštevu na vyučovaní u prváčikov. Prváci ukážu, ako krásne vedú čítať, a spolu niečo vytvoria. Nasledujúci jarný zápis do školy tak predškoláci zvládnu jednoducho. O zápise prvákov na ďalší školský rok budeme vopred informovať aj na stránke našej školy, aj v priestoroch materskej školy, aj prostredníctvom oznámov v obci.

Škola je školou hlavne vďaka svojej vzdelávacej funkcii. V tejto oblasti ponúkame deťom množstvo vedomostných súťaží a olympiád. V tomto školskom roku sme ponúkli žiakom I. stupňa účasť v súťažiach Všetkovedko, Klokán a Pytagoriáda. Všetkovedko odhaľuje ich všeobecné výchovno-vzdelávacie predpoklady. Neraz odhalíme talent či šikovného žiaka, ktorý sa v bežných podmienkach výučby nemusí javiť nadpriemerne. Tento rok si najlepšie počínal Lukáš Kuna z 2. A, ktorý v súťaži získal najviac bodov a dostal titul Všetkovedko školy. Súťaž Klokán je matematického zamerania a jej úlohy môžu riešiť aj žiaci I. ročníka. Tento rok si svoje sily v logickom a matematic-

ke ktoré bolí každého športovca. Ale pre našich chlapcov je to veľmi krásne umiestnenie v silnej a vyrovnanej športovej konkurencii. Držíme palce pri ďalších súťažiach!

Škola počas roka pravidelne naplňa aj environmentálny program. Úzko spolupracujeme s Ing. Kološťovou zo Štátnej ochrany prírody. Tentokrát si pripravila neskutočne krásne, tvorivé a zážitkové ekoaktivity pre žiakov I. stupňa a pre žiakov 5. ročníka. Sme radi, že pani Kološťová je mamičkou nášho

kom myslení zmerajú 19. marca. Obidve súťaže hradia rodičia žiakov. Škola zo zaplateného štartovného poplatku neprofituje. Pre školu takéto súťaže predstavujú administráciu navyše, zmenu organizácie vyučovania... ale robíme to pre deti, aby získavali bohaté skúsenosti s testovaním, ktorému sa na záver štúdia nevyhnú. Rodičia sú však rozumní, svoje deti v týchto súťažiach podporujú a plne si uvedomujú, že tých niekoľko eur investovali rozumne. Aj takáto môže byť spolupráca rodičov a školy. Jednoducho máme spoločný zámer: kvalitné, múdre, šikovné a dobre

prípravené dieťa. Držme si palce, nech sa nám to spolu podarí čo najlepšie, čo najkvalitnejšie.

Na jar škola pripravuje celoslovenské testovanie deviatakov. Testovanie je psychicky náročné najmä pre žiakov, lebo jeho úspešnosť u mnohých ovplyvní prijatie na strednú školu. Učitelia z matematiky a slovenského jazyka v príprave deviatakov určite vynaložia čo najviac úsilia, ale rozhodujúci je záujem žiakov a zároveň silná podpora zo strany rodičov.

V jarnom období prebehne aj spomínaný zápis prváčikov, otvorená hodina v prvej triede pre predškolákov.

Plánujeme aktivity pre mamičky ku Dňu matiek, pri tejto príležitosti by sme chceli s milým slovom vystúpiť v obecnom rozhlase. Čakajú nás jarné účelové cvičenia či didaktické hry v prírode. O všetkých ďalších zrealizovaných aktivitách vás na stránkach obecných novín budeme radi informovať.

So želaním krásnej jarnej nálady, nasávaním prvých slnečných lúčov a naberaním sily z prebúdajúcej sa prírody...

... členovia pedagogického zboru

Takto si žijeme v materskej škole

V zimných mesiacoch sa deti venovali edukačným aktivitám, ktoré boli zamerané na starostlivosť o vtáčiky. Cez príbehy spoznávali vtáčiky žijúce u nás a podieľali sa na výrobe krmidiel z rôznorodého materiálu, ktoré rozvesľali na spoločnej prechádzke po okolí materskej školy.

Na fašiangové obdobie sa deti veľmi tešili. Niekoľko dní si spolu s pani učiteľkami vyzdobovali všetky triedy, aby sa 8. februára mohol uskutočniť karneval plný veselosti. Hneď ráno prišli do materskej školy rozprávkové bytosti: princezné, víly, chrobáčky, čerti, piráti, čarodejnice, policajti, bojovníci... a zapojili sa do rozličných súťaží, pohybových a hudobno-pohybových aktivít. Sprievod masiek sa zatúlal aj k deťom do základnej školy a k tetám do denného stacionára, aby ich potešil básňami, piesňami a veselým tančekom.

13. februára k nám do škôlky zavítala pani Janka Kološťová, ktorá deťom pripravila doobedie plné ekohier, zameraných na bližšie zoznámenie sa so zvieratkami. Staršie deti sa venovali aktivitám v triedach. Poznávali zvieratá na obrázkoch, rozoznávali ich stopy, rozlišovali zvuky zvierat a zapájali sa do pohybových hier. Deti z malej triedy sa venovali zaujímavým aktivitám v prírode.

S prichádzajúcim jarným obdobím sú spojené jarné zvyky, ktoré si deti aj tento rok pripomenuli vynášaním Moreny. Počas predchádzajúcich dní sa s touto tradíciou oboznamovali cez obrázky a rozprávania o jarných zvykoch na dedine, cez piesne a riekanky, kreslením a vyrábaním Moreny. Za veselého spevu, v sprievode tetušiek z Denného stacionára Impulz, niekoľkých rodičov a starých rodičov, sa deti presunuli k rieke Hron a Morenu hodili do vody.

Kolektív pedagógov MŠ

ZŠ S MŠ NEMECKÁ
VÁS POZÝVA
NA ZÁPIS
DO MATERSKEJ ŠKOLY

Žiadosť o zápis dieťaťa
na predprimárne vzdelávanie
si môžete osobne vyzdvihnúť
v MŠ Nemecká
23. 4. 2018 v čase 6.00 – 16.00.

Vyplnenú a lekárom potvrdenú žiadosť
je potrebné odovzdať v MŠ
do 31. 5. 2018.

Rozhodnutie o prijatí alebo neprijatí
dieťaťa obdržíte do konca júna.

Kontakt:
0918 541 942
skolkavnemeckej@centrum.sk

Na slovíčko s novou pani zástupkyňou pre MŠ Mgr. Ivanou Štellerovou

■ S príchodom nového roku 2018 došlo k zmene na poste zástupkyne pre materskú školu. Našu bývalú kolegyňu Zuzanu Vaníkovú vystriedala pani Mgr. Ivana Štellerová. Viac sa o jej profesionálnom i osobnom živote a v neposlednom rade o smerovaní materskej školy pod jej vedením dočítate v nasledujúcich riadkoch.

Mgr. Ivana Štellerová započala svoje učiteľské pôsobenie v materskej škole vo svojom rodnom meste, v Trebišove. Po presťahovaní do Bratislavy pracovala v bežnej škôlke, ale venovala sa aj sluchovo postihnutým deťom. Láska k prírode a tiež odvaha skúsiť niečo nové ju nasmerovali na stredné Slovensko, do Dolnej Lehoty. Tu si po čase založila rodinu a spolu s manželom vychovávajú dve deti. Svojej profesii však zostala verná. V Dolnej Lehote pracovala najskôr ako učiteľka, neskôr v pozícii riaditeľky. Lásku k deťom pretavila do rôznych mimoškolských akcií – do organizácie Rozprávkového lesa alebo Škôlkarských plesov. Projekt Hodina deťom, vypracovaný pod jej taktovkou a zameraný na sociálne slabšie deti, dosiahol úspech a deti v dolnolehotskej materskej škole sa tešili z nových bicyklov i lyží. Ďalším pôsobiskom, kde zanechala kus seba, bola materská škola v Medzibrode. Tu pôsobila 10 rokov v pozícii učiteľky a neskôr svoje skúsenosti zúročila ako zástupkyňa. K jej najväčšiemu profesionálnemu úspechu patrí založenie novej MŠ na Bakosovej ulici v Banskej Bystrici, ktorú ako jej riaditeľka slávnostne otvorila v septembri 2017. Avšak silný vzťah k prírode, ako aj práca s deťmi na dedine ju opäť presunuli na iné miesto. Keďže Zuzana Vaníková po rokoch plodnej práce ukončila

svoje pôsobenie v učiteľských radoch a naša MŠ tak hľadala novú zástupkyňu, na výzvu zareagovala aj pani Mgr. Štellerová a od 2. januára 2018 bola riaditeľkou ZŠ menovaná do funkcie zástupkyne pre predškolskú výchovu.

Jej cieľom je prostredníctvom rôznych projektov vybudovať modernú materskú školu, otvorenú novým trendom a prepojenú so životom v obci. Dôvera, rešpekt a úcta sú podľa nej základné piliere, na ktorých práca učiteliek v MŠ stojí, a preto bude rada, keď sa budú medzilidské vzťahy ešte viac skvalitňovať a prehĺbovať. V neposlednom rade je otvorená aj spolupráci s rodičmi, ktorá je pre fungovanie škôlky veľmi dôležitá. Preto by rada nasmerovala ich záujem bližšie ku škôlke – cez plánované spoločné akcie, dobrou prezentáciou MŠ na rôznych podujatiach, súťažiach či zapojením sa do zaujímavých projektov. V rámci modernizácie sa pripravuje úprava a skrášlenie školského dvora, ako aj postupné maľovanie jednotlivých tried. Všetky plánované akcie by pani zástupkyňa chcela realizovať cez projekty, ale tiež za pomoci rodičov či jednotlivcov – dobrovoľníkov. Touto cestou si dovoľuje požiadať nielen rodičov malých škôlkarov, ale aj širšiu verejnosť o spoluprácu, napr. aj prostredníctvom darovania 2 % z daní na Občianske združenie – Združenie rodičov Základnej školy v Nemeckej. Bližšie informácie poskytnú zamestnanci MŠ. Poukázané 2 % pre škôlku znamenajú prejavenie dôvery a podporu v rozvíjaní aktivít v prospech detí.

„Život ma baví teraz a tu“ – to sú slová samotnej I. Štellerovej. Odzrkadľujú sa aj v jej aktívnom oddychu. Rada cestuje a spoznáva nové miesta, bicykuje, lyžuje. Okrem toho sa venuje diagnostickej kresbe detí. Často sa totiž stáva, že deti nám chcú svojimi kresbami niečo povedať. Ona to „niečo“ rada odkryva a pomáha detským dušiam.

Pani zástupkyňa želáme pri výkone jej neľahkého povolania veľa úspechov, dobrý kolektív a veľa spokojných detí spolu s ich rodičmi.

Zuzana Lokšová

Návraty

■ V darovacej listine kráľa Mateja z roku 1470, ktorú panovník vydal v prospech kráľovského pokladníka a jeho synov, sa ako príslušnosť lupčianskeho zámku spomínajú osady a obce patriace k tomuto panstvu. Za obcami Sv. Ondrej a Ráztoka sa v zozname uvádza Nemecká, Zagronce, Dubová a Zámestia. Autor monografie Slovenská Lupča H. Oravský píše, že Zagronce je neznáma osada, o ktorej sa nevie ani to, kde sa nachádzala. Možno však s určitou povedať, že ide o súčasnú časť obce Nemecká, ktorá sa aj dnes volá Záhrone. V tom čase bola zrejme samostatnou osadou, ktorú od Nemeckej oddeľoval Hron. Dnes si už túto hranicu ani neuvedomujeme, ale v 15. storočí bol tok rieky Hron veľkou prekážkou. Určite v tom čase medzi Záhroním a Nemeckou existoval brod cez rieku, veď išlo o tzv. hradskú cestu. Avšak ten mohli využívať len jazci na koňoch alebo konské či volské povozy. Pre človeka bola rieka veľkou prekážkou. Svojich zosnulých v tom čase Nemečania pochovávali na cintoríne v Dubovej.

Dubovský sv. Ján v roku 1996

Vo výpise z kanonickej vizitácie našej farnosti z roku 1808 sa uvádza, že v roku 1776 bola postavená socha sv. Jána Nepomuckého v Dubovej. Podľa tejto strohej informácie sa murovanú sochu pri päťtých vrškách rozhodli postaviť Martin Loderer, Jozef Boško a Michal Šalkovský, ktorí sa ju zaviazali aj udržiavať.

Socha je vytesaná z pieskovca, bez povrchovej farebnej úpravy. Pôvodný text na podstavci je nečitateľný. Dôvod postavenia sochy, ktorá tu už stojí vyše dvesto rokov, sa preto zistiť nedá. Isté je, že sochy sv. J. Nepomuckého sa stavali pri väčších vodných tokoch, pretože mali chrániť ľudí pred povodňami a pomáhať im bezpečne prekonávať brody a mosty. Môžeme sa preto domnievať, že na kraji obce Dubová existoval brod cez Hron, ktorý obyvatelia Dubovej využívali ako najvýhodnejšiu cestu do poľa v časti Dielničky. Mohol však slúžiť aj pre povozy smerujúce na Horehronie. Na vojenskej mape z roku 1876 je vidieť, že koryto Hrona bolo na tomto mieste rozdelené na viac ramien, čím sa jeho tok splytčil a boli vytvorené podmienky pre brod. Je tu zakreslený aj riečny ostrov porastený krovinami. Aj pomerne veľká lokalita na sever od Dubovej nesie názov Na brod.

Ďalšia socha sv. J. Nepomuckého v našej obci pôvodne stála v Zámostí pri starom moste. Čas jej vzniku sa zistiť nepodarilo. Prvé písomné zmienky o Zámostí z 15. storočia obec uvádzajú ako Zamoscia, teda osadu za mostom. Už v tom čase tu musel byť cez Hron vybudovaný drevený most. Po postavení súčasného mosta, ktorý išiel novou trasou, zostala pôvodná socha zabudnutá a neprístupná. Obec Nemecká v roku 1994 sochu premiestnila do briežku nad novým mostom, kde dosiaľ skrášluje vstup do obce. Je postavená na murovanom podstavci a zakrytá kovovým zastrešením. O jej preloženie a sprístupnenie sa zaslúžili dnes už zosnulí Zámošťania: Peter Kobida, vtedy pracovník obce, a Jozef Lupták, majster dielní v Petrochme, ktorý zabezpečil výrobu zastrešenia sochy. Vyčistenie sochy a jej novú farebnú úpravu vykonal Dušan Škropek z Nemeckej. Sochu za hojnej účasti občanov vtedy posvätil farár d. p. Jozef Figur.

Sv. Ján Nepomucký sa narodil v roku 1350 v Nepomuku a zomrel v roku 1393 v Prahe. Za kňaza bol vysvätený v r. 1380. Stal sa generálnym vikárom pražským. V roku 1720 ho pápež Benedikt XIII. vyhlásil za svätého. Stal sa obeťou tragédie, ktorej hlavným iniciátorom bol český kráľ Václav IV. Kráľ svätca podrobil mučeniu a napokon ho zviazaného dal vláčiť po meste a zhodiť z mosta do Vltavy. Dôvodom bola verejná kritika kráľa za jeho nezriadený spôsob života a nezodpovedné riadenie krajiny. Traduje sa tiež, že sv. Ján Nepomucký bol svedkom

Socha v Zámostí na pôvodnom mieste pri Hrone v polovici 20. stor.

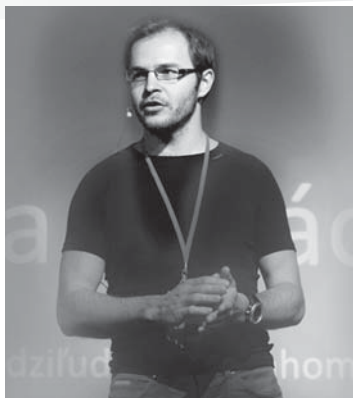
kráľovnej a odmietal kráľove naliehania na prezradenie obsahu jej spovedí, teda svedného tajomstva. Úcta k tomuto svätcovi sa rýchlo rozšírila aj na našom území, kde sa uctieva ako ochranca pred povodňami a nešťastiami, ktoré sa v minulosti na mostoch a brodoch často stávali. Vyobrazuje sa v kanonickom rúchu s krížom v rukách, so svätožiarou z piatich hviezd okolo hlavy a niekedy aj s palmovou ratoľstou v ruke.

Tretia socha tohto svätca v našej obci je umiestnená na bočnej stene lode farského kostola v Dubovej.

JTu

Byť nikým, ísť nikam

(Za Matúšom Kováčikom)

■ Mnoho mladých ľudí dnes svoje rodisko opúšťa. Odchádzajú za pracovnými príležitosťami a profesijnou sebarealizáciou. Chotár rodnej obce, mestečka či hranice regiónu im nestačia na to, aby naplno „roztliahli krídla“ svojich túžob a schopností a postavili sa na vlastné nohy tak, ako oni chcú. Sami, spoliehajúc sa len na vlastné sily. Hneď po osemnástke sa stratia v útrobach

hlavného mesta a často i v zahraničí. S takýmito našimi niekdajšími spolužiakmi, kamarátmi či susedmi z ulice sa stretávame málokedy, najčastejšie vtedy, keď prídu navštíviť rodičov v rámci letnej dovolenky či počas výročných sviatkov.

Jedným z nich bol aj Matúš Kováčik z Nemeckej. Poznali sme ho ako nenápadného až introvertného chlapca, ktorý sa z nemečianskych ulíc vytratil krátko po maturite. Profesionálne sa uplatnil v Bratislave, no tí, ktorí sledovali jeho blogy na internete, vedeli, že Slovensko mu bolo pritešné. Postoje k životu nezískaval nekritickým preberaním názorov od iných. Dôležité preňho bolo neúnavné pozorovanie okolia a vlastné skúsenosti. Jeho texty zaujímajú otvorenosťou a predovšetkým slobodou v myslení, ktorá je pre mnohých ľudí nedosiahnuteľná, najmä preto, že nepatrí k ich životným metám. Veľmi často sa totiž uspokojujeme kopírovaním cudzích predlôh, ktoré sú nám z nejakého dôvodu sympatické. Zabúdame, že Boh nás na svet stvoril ako originály, a preto by sme z neho nemali odchádzať ako viac či menej podarené kópie kohosi iného.

Matúš sa nebál byť sám sebou. Z jeho textov sála empatia voči ostatným, najmä ľuďom v núdzi, a zmysel pre racionálne riešenie problémov. Mal vlastnosti a danosti slobodného človeka, ktoré sa často dostávajú do protikladu s povrchnými riešeniami, takými typickými pre dnešnú spoločnosť. Prostredníctvom spoznávaní ľudí a ich života v iných častiach sveta sa snažil pochopiť ten náš, na jednej strane slobodný, na druhej dušiaci sa v zovretí predsudkov a duševnej neslobody. V jeho blogoch súcitiť naráža na úzkoprsý strach a egoizmus. A ešte je tam pokora, s ktorou sa pozeráme na vlastné šťastie aj utrpenie iných, s ktorou vnímame naše prešľapy, úspechy i neúspechy aj hranice vlastného poznania.

Začiatkom marca nás Matúš nečakane opustil. Jeho odchodom sa neskončil len jeden mladý život. Nebude chýbať len najbližším a priateľom, ale celej našej spoločnosti. Ľudí, ktorí nejdú s davom, ale razia si vlastnú cestu, potrebuje totiž ako soľ.

Nasledujúci text nazvaný Byť nikým, ísť nikam sme prevzali z jeho blogu z 5. decembra 2016.

Martin Lokša

■ „Je zima, tma a ja pomaly kráčam hore zamrznutou cestou. Ako blednú svetlá za mnou, stále krajšie je vidieť hviezdy. Počúvam vrzgot ľadu pod nohami, sústredím sa na ten zvuk, na zimu, na chladenie dychu v krku, na vlastné myšlienky.

Som na meditačnom sústreďení na Zaježovej, robíme meditáciu v chôdzi a máme za úlohu sledovať vlastnú pozornosť, no na ničom ju neudržiavať. Trochu som sa vzdialil od nášho centra, som posledný z našej skupiny kráčajúcich zombíkov. Už by som sa možno mal vrátiť, zapínam hodinky, aby som skontroloval čas. Vtom si na nich náhodou všimnem dátum. Je tretieho

decembra – takto presne pred tromi rokmi som sa vracal zo Srí Lanky – z mojej trojmesačnej cesty, ktorá mala byť bez konca. Z cesty, od ktorej som si sľuboval veľkú zmenu, no netušil som akú. Aj nastala a povedal by som, že sa práve v tomto momente dokončila.

Spomínam si, ako som sa vtedy veľmi bál. Vo firme, ktorá vtedy bola mojím životom, sme mali vážne problémy. Nasledujúci polrok bol jedným z najťažších v mojom živote. To, čo som sa tak veľmi bál stratiť, sa rozpadlo. Veľmi som sa vtedy bál, že tá firma skrachuje a to bude dôkazom, že sloboda v práci nefunguje a že ja som nanič manažér. Netušil som, čím sa budem živiť, keď inak pracovať nechcem a možno ani neviem. Veľmi som sa bál, že stratím nálepky manažéra, odborníka a dobrého šéfa či kolegu. Niektoré som asi aj stratil, sám neviem, teraz – dnes večer – v tejto chvíli – už totiž žiadne nemám.

Stojím tu, predom mnou len tma, nikto ma nikde nečaká, nikto odo mňa nič nečaká, nič nemusím, a tak vlastne môžem všetko. Mohol by som teraz kráčať ďalej do tej tmy a proste len ísť a cestovať. Môžem sa vrátiť a niekde sa zamestnať. Môžem ďalej rozvíjať moju aktuálnu firmu alebo sa toho všetkého môžem vzdať a len tak byť. Asi takto vyzerá ten moment, ktorý buddhistickí učitelia popisujú slovami „byť nikým, ísť nikam“.

Je v tom veľká sloboda. Toto isté som mohol aj pred tými tromi rokmi, no bál som sa straty tých nálepiek, na ktorých som lipol. Medzitým som bol manažérom, lektorom, IT odborníkom, konzultantom, frajerom, synom, cestovateľom, bežcom... Zo všetkého vyplývali nejaké povinnosti, resp. strach čosi nerobiť, aby som tú nálepku nestratil. Teraz som... čo vlastne?

Netuším a hrozne sa teším, že mi to je jedno. Aspoň v tejto chvíli. Spomínam si na slová, že jediná istota je istota v seba. Som len ja a som si istý, že viem prežiť. Aj bez tých nálepiek, ktoré zneslobodňujú.“

Zdroj: <http://matus.in/post/154077130679/by%25%C5%A5-nik%25%C3%BDm-%25%C3%ADs%25%C5%A5-nikam>

Naplnil sa čas!

■ Svätý Marek evanjelista zachytil v úvodnej kapitole svojho spisu prvé Ježišove slová: „Naplnil sa čas!“ Po štyridsaťdňovom pôste Ježiš začína svoju verejnú činnosť. Ohlasuje evanjelium a vyzýva k pokániu, k viere, k nasledovaniu. Končí doba čakania na splnenie Božích prisľúbení, lebo v ňom, v Ježišovi, sú všetky Božie prisľúbenia naplnené.

Naplnil sa čas! Čo je vlastne čas? Tu je vhodné pripomenúť si, že prirodzené chápanie času je skôr cyk-

lické, kruhové, a to podľa rytmu a striedania ročných období. V našich krajoch je to jar, leto, jeseň a zima, pričom všetko sa neustále opakuje v neustálych premenách času. Čo má začiatok, má aj koniec. Všetko raz skončí. Aj človek sa rodí a raz zomrie. Nič nové pod slnkom. Toto prirodzené chápanie času nedáva priestor nádeji.

Naproti tomu biblické chápanie času má svoj smer a zameranie. Východiskom času je Božie prisľúbenie a cieľom času je jeho naplnenie. Uprostred prebieha neustále napredovanie k cieľu, preto každý okamih je jedinečný, neopakovateľný. Čas sa stáva dejinami. Už nie je ustavičným strácaním sa v ničote, nie

je večným návratom k tomu istému. Dejiny majú prísť k cieľu, ktorý stanovil sám Stvoriteľ a Pán celého sveta. On dal svojmu ľudu Izraela prisľúbenie spásy. Zlo bude premožené a dobro zvíťazí. Zanikne lož, nedôvera, sebeckosť, nespravodlivosť, úzkosť i smrť. Zvíťazí pravda, dôvera, láska, spravodlivosť, pokoj a život. Proroci, Boží poslovia, neustále pripomínali ľudu Izraela tieto prisľúbenia a vyzývali kráčať v nádeji na ich splnenie. Príchodom Ježiša Krista sa uskutočňuje Božie prisľúbenie, v ňom prichádza na zem Božie kráľovstvo. Naplnil sa čas, lebo Ježiš je Pán času i dejín, on je stredobod celej histórie, v ňom sa sústreďujú dejiny sveta i ľudstva. Minulosť v ňom vyúsťuje a budúcnosť v ňom pramení, lebo on je ten istý, živý, včera i dnes a naveky.

Čas sa naplnil! Tieto Ježišove slová nám pripomínajú jedinečnú hodnotu prítomnej chvíle. Je to čas milosti a spásy, v ktorom Boh od nás očakáva naše áno: nech sa mi stane podľa tvojho slova, buď vôľa tvoja. To znamená nežiť v sklamaní z minulosti, nežiť v prílišnej ustarostenosti o budúcnosť. Kresťanská viera nie je ópium na zabudnutie zla alebo na snívanie o dobre. Vyzýva nás, aby sme zodpovedne prežívali prítomnosť, teda čas, ktorý nám dáva Boh vo svojej добрote, čas na obrátenie, čas na pokánie. Teraz je čas zanechať cestu nepravosti, temnotu klamstva a vykročiť na cestu pravdy, spravodlivosti a pokoja.

Miroslav Kuric

Nemečianska tehelná (O začiatkoch priemyslu v Nemeckej)

Ondrej Kindernay Kropáčovie,
zakladateľ tehelne
(okolo r. 1895)

■ V r. 1882 Ondrej Kindernay v Nemeckej zriadil si prvú tehelnú na ručnú prácu. Bol pred tým „čipkarom“ nagazdovoval si 55.000 zl. a poňeváč sa chcel usadiť a nakoľko sa tento nový druh priemyslu ukázal byť zdarným, chytil sa do práce. Takto bol daný základ k tomu, aby ľudia vedeli si postaviť modernejšie a zdravšie domy, ako dosiaľ.

Takto sa o založení nemečianskej tehelne v Pamätnej knihe obce Nemecká (na s. 50) zmieňuje obvodný notár Ludovít Hankó. Jej zakladateľ Ondrej Kindernay Kropáčovie bol čipkárom, gazdom a podľa všetkého aj šikovným pod-

nikateľom. Tehelnú zriadil v blízkosti surovínového zdroja pod Baňou, ložiskom hliny, ktoré sa nachádzalo nad horným koncom dnešnej Tehelnej ulice. Nezachovali sa žiadne zmienky o tom, ako ručná výroba tehál na konci 19. storočia vyzerala. Vieme len, že tehelná sa nachádzala v blízkosti potoka, vytekajúceho z dolinky Ležman. Aj svoj tehlový dom v centre Nemeckej (dnešné pohostinstvo L. Kontšeka) si niekedy na konci

19. storočia dal Ondrej Kindernay postaviť z materiálu vlastnej výroby. Mal murované podbranie a priestranné obytné miestnosti a v minulosti bol známy ako *Kropáčovie dom*. V spomenutom období to bola pravdepodobne najmodernejšia stavba v Nemeckej. Majiteľ v nej dokonca prevádzkoval malý výčap a jeho potomkovia v medzivojnovom období aj obchod so zmiešaným tovarom.

V roku 1901 od Ondreja Kindernaya tehelnú odkúpil zať Ján Antal, manžel jeho dcéry Ludmily. Od tých čias bola na okolí známa ako *Antalovie tehleň*. Nový majiteľ prevádzku zmodernizoval, ručnú výrobu zmenil na strojovú a areál prestaval. Niekedy na začiatku storočia si aj on dal postaviť veľký dom, ktorý dodnes stojí za železničnou stanicou a ktorý starší obyvatelia poznajú pod názvom *Antalovie dom*. Ako zamestnanec štátnych železníc, traťmajster, mohol využiť svoje kontakty na vybudovanie železničnej vlečky, ktorú podnik potreboval na dovoz uhlia a expedíciu výrobkov. Na prácu v tehelni často dozeral aj majiteľov syn Ján Antal ml., ktorý s rodinou býval priamo v jej areáli. Najneskôr od roku 1942 bol prevádzkovateľom podniku Zoltán Antal, ďalší z jeho synov.

Koncom 30. rokov v tehelni pracovalo približne 12 chlapov a 10 dievčat. Kopanie hliny a jej miesenie mali na starosti chlapi. Dievčatá, väčšinou z Nemeckej, zabezpečovali samotnú výrobu tehál. Prácu v tehelni mi pred rokmi opísala Mária Kološťová Zafkovie a v poslednom období teda Jozefína Korínková, rod. Chamková, ktorá je v súčasnosti poslednou žijúcou zamestnankyňou tohto podniku a prednedávnom sa dožila 94 rokov.

Areál tehelne pozostával z niekoľkých pracovísk, ktoré boli pospájané úzkou dvojkolajkou – *štriečkou*. Materiál, polotovary aj hotové výrobky sa dopravovali po koľajničkách v menších vagónikoch – *huntíkoch*. Koľajničky viedli aj smerom k železničnej vlečke, prostredníctvom ktorej sa zabezpečoval export výrobkov.

Prvým pracoviskom bola ťažobňa hliny – Baňa, ktorá sa nachádzala v priestoroch neskoršej odpadovej skládky. Tam chlapi hlinu ručne, za pomoci čakanov a lopát, kopali a nakladali do vagónika. Plný *huntík* zviezli do *mašinhausu*. V tejto murovanej stavbe boli umiestnené stroje. Hlinu z vagónikov robotníci vyklápali na zem a miesili, pričom do nej podľa potreby pridávali vodu. Chlapi obsluhovali aj mechanizmus, ktorý ju ešte lepšie vymiesil a natlačil do *mierki*, inak nazývanej *furma*. Vytvarovanú hlinu dievčatá rezali na *rezačke*. Bol to mechanizmus, pomocou ktorého sa štyrmi ostrými drôťmi hlina rovnomerne rozrezala na 5 tehál. Surové tehly dievčatá na *huntíkoch* odvážali pod prístrešky nazývané *šupi*, kde ich uložili do *šorov* a nechali sušiť asi po dobu jedného až dvoch týždňov.

Ušchnuté tehly dievčatá dovážali k peci na vypálenie. Peca s oválnym pôdorysom sa nachádzala v areáli neskoršieho hospodárskeho dvora, kde ešte v súčasnosti stoja veľké plechové haly. Pozostávala približne z 8 – 10 komôr. Každá mala vlastný vstup v podobe oválneho otvoru, cez ktorý sa vysušené tehly ukladali dovnútra v štyroch vrstvách. Otvory sa pred vypaľovaním vždy nanovo zamurovali *poutehlami* a hlinou. Peca bola vykurovaná uhlím, ktoré sa zvrchu do pece sypalo uzatvárateľnými otvormi – *kapslami*. Prístup k týmto otvorom umožňoval mostík na drevenej konštrukcii – *láf*. Po vypálení sa zamurované otvory rozobrali a hotové tehly vybrali a poukladali. V čase expedovania ich dievčatá v *huntíkoch* zvažovali popri potoku k železničnej vlečke, kde ich prekladali do pristaveného vagóna. Železnicou bolo do tehelne dodávané aj uhlie, ktoré robotníčky dopravovali k peci podobným spôsobom.

Starý pán Antal bou Maďar, prísni, ale inakšie on bou veľmi dobrý. Len zme sa hñevali, keď prišiou kolko razí ráno, sadou si do mašinhausu – aj tá, čo rezala, mala trému, aj mi, čo zme vozili a ukladali. A mau dve vnúčatká tam, Bandi bou aj Karči, tí ñesmeli zaplakať! Čo bi bola išla kerá z huntom, s tehlyami, to zme museli šetku robotu nahať a išť deťi ratovať, abi ñeplakali. Ináč – boli zme mladie, tak svet nám bou ružový fredi, a robiť sa muselo. A bosie zme museli robiť. Museli zme si šetriť, lebo bi zme si boli popálili papuče, takie súkenáki na gombičku zme nosili.

Dobre nám bolo, asi osem dñoučat nás tam spolu robilo, len zárobok bou slabí. Aj keď zme si išli pítať podvišok do Antalou... On volau dñoučatá lapče. A vraví: „Lapče, po čo ti prišiou sem?“ Reku, podvišok bi zme si prosili, pán veľkomožní, lebo ñeská je doba ťašká, to je reku slabí plat na takú ťaškú robotu. A vraví: „Čo ti, lapče, jedou rano? Masní chleba! A ja suchá kuorka, pohár voda!“ No, a muožeš išť.

(Jozefína Koríneková)

■ Jozefína Koríneková, za slobodna Chamková, v tehelni pracovala približne od svojich 14 rokov spolu s rovesníčkami Máriou Klinčíkovou Zatkovie (vydatou Kološťovou), Emíliou Klinčíkovou Zatkovie (vydatou Horkavou), Máriou Kohútovou Imrovie (vydatou Slašťanovou), Jolanou Piliarovou Maradíkovie (vydatou Petkovou), Bibianou Sojakovou Števkovie

(vydatou Kulinovou), Emíliou Kohútovou Kohútovie (vydatou Šalkovskou). Práca v tehelni bola sezónnym zamestnaním, tehly sa vyrábali od jari do jesene, kým neprišli silnejšie mrazy. Dievčatá boli rady, že mali robotu doma a nemuseli chodiť po službách ako iné dievky z chudobnejších rodín. Šichta trvala od siedmej rána do šiestej večera. Cez prestávku, ktorá trvala od 12.00 do 13.00, chodili dievčatá domov na obed.

V období Slovenského štátu sa v súvislosti so stavebným ruchom v novopostavenej dubovskej rafinérii aj inde na okolí dopyt po tehľách zvýšil. Stavebný materiál si zákazníci odvážali na konských či volských povozoch, niektorí aj na autách. V prvej polovici 40. rokov viacerí muži z tehelne odišli pracovať na iné miesta. Vzhľadom na nedostatok mužskej pracovnej sily museli v tehelni mnohé chlapecké roboty zastáť dievčatá, ktoré boli ochotné pracovať aj za nižšiu mzdu. V roku 1946 prevádzkovateľ tehelne Zoltán Antal v správe pre Živnostenské spoločenstvo uviedol, že za ideálnych podmienok a plnej prevádzky by ročná produkcia tehelne s 33 zamestnancami činila 1 300 000 kusov tehál.

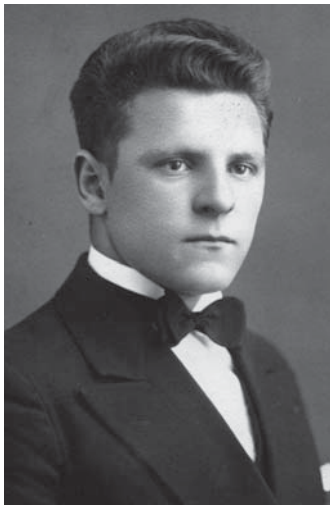
Keť som prišla zo službi z Bistrici, tak som potom už robila f tehelñi. Ot triciatiho osmiho do štiriciatiho štvrtího. Bola ťašká robotu, ale mi zme račej robili f tej tehelñi ako do službi išli dať, lebo zme boli doma. Jena žena rezala tehly a druhá odoberala a dve zme vozili, na takie vozíky sa to dávalo. A štiri pot šupami – na jenej strane dve aj na druhej – ukladali tehly do takých šorou. Ja som prvu hádam za dva roke vozila, potom som ukladala a naostatok už potom... chlapi večinou otchádzali

Rodina Jána Antala, majiteľa tehelne (sediaci v strede, okolo r. 1932)

do rafinérki, išli tam na lakšiu robotu a lepší zárobok, čak... takže mi zme aj tú tehlu pálenú s tých pecí za dva roke vivážali. Tri dñoučatá vivážali tú pálenú a tri ukladali tú surovú, to tie komori boli takie... a tie dñoučatá to už museli vedieť, tri šori dávali takie hustie a ten jeden takí reť.

A Ján Antal, ten starší, toho zme sa tak báli... On ñebou planí, ale ñemau takí prístup, vieš? No a mi ako dñoučatá, mi zme radi spievali, smiali sa, rosprávali – ale tam zme to ñesmeli. To bolo ako f kláštore. On bou Maďar, a keď zme začali spievať, už prišiou gu nám: „Lapče, ñepévaj, hoj domou materi na kapuru pévať!“ A keď som začñala robiť, tak som mala na víplatu viac hodín ako korún. Lebo prvu bolo osendesiť haliierou na hodinu, potom bolo dvedesiť, až zme višli na peť korún, keď už bou odbit riadni a chlapou ñebolo. Ale už potom zme aj spievať mohli. Lebo hádam zme viac dokázali dakodi ako chlapi. A nám

Posledný majiteľ tehelne
Zoltán Antal

*to voobec neškodilo... horúce
bolo, spolenie ako miši večer,
hibaj do Hrona, okúpať a moh-
la byť zábava každú večer, nič
nám nebolo.*

(Mária Kološtová
Zatkovie)

Tehelňa bola zlikvidovaná koncom 40. rokov 20. storočia. Zásoby hliny na Bani sa minuli a komunistický režim súkromnému podnikaniu neprial. Posledný majiteľ Zoltán Antal bol ako bývalý „kapitalista“ a protisocialistický živel odsúdený a dlhé roky väznený ako politický väzeň. V areáli niekdajšej tehelne bol zriadený hospodársky dvor roľníckeho

družstva. Budova mašínhausu a niekdajšieho bytu majiteľovho syna slúžila na ubytovanie zamestnancov poľnohospodárskeho dvora a v prestavanej podobe slúži dodnes.

V Nemeckej aj na okolitých dedinách dodnes stojí mnoho domov postavených z nemečianskej tehly. Ich súčasní obyvatelia sotva tušia, odkiaľ pochádza materiál použitý na ich výstavbu. Popri prístupovej ceste k tehelni boli po 2. svetovej vojne postavené domy, čím v Nemeckej vznikla nová ulica, postupne nazvaná Tehelnou. Pamiatkou na majiteľov tehelne, ktorá pretrvala do súčasnosti, je tehlová kaplnka v zadnej časti nemečianskeho cintorína. Podľa spomienok potomkov kropáčovskej rodiny ju dal postaviť Ondrej Kindernay z lásky k svojej žene Ludmile, ktorá mu porodila dvanásť detí a umrela predčasne v roku 1904. V krypte pod ňou je okrem Antalovcov a ďalších potomkov kropáčovskej rodiny pochovaný aj samotný zakladateľ tehelne so svojou milovanou manželkou.

Martin Lokša

Dobrovoľný hasičský zbor v Nemeckej

4. Hasičský ples Dobrovoľného hasičského zboru Nemecká

Najvzácnejšie v živote nie sú veci, ale chvíle. Niektoré trvajú dlhšie, iné krátko, ale sú významné pre nás všetkých, pretože tvoria akúsi mozaiku nášho života. Jednou z takýchto chvíľ bol aj hasičský ples. Už po štvrtý rok organizuje výbor DHZ Nemecká Hasičský ples pre svojich členov a občanov našej obce. Inak to nebolo ani tento rok, i keď sme si museli poradiť s malými prekážkami, ktoré sa nám podarilo včas odstrániť. V našej obci sa momentálne nenachádzajú žiadne priestory, ktoré by boli vhodné na organizovanie plesu, a preto sme sa rozhodli 4. ročník Hasičského plesu DHZ Nemecká zorganizovať v kultúrnom dome v Podbrezovej. K plesu a dobrej zábave, samozrejme, patrí tanec a hudba, o ktorú sa starala skupina ZBM. Pôžitok z jedla nám počas celého večera zabezpečil ŽP Gastroservis. Dobrú zábavu podporila aj tombola s rôznymi cenami.

Naša veľká vďaka patrí členom zboru, ale predovšetkým sponzorom, ktorí akýmkoľvek spôsobom podporili spoločenské podujatie a pomohli organizátorom. Chceme poďakovať nasledovným organizáciám a firmám.

Obecný úrad v Nemeckej (p. starosta Branislav Čižmárik), Spolok bývalých urbarialistov Nemecká (p. Juraj Peňko), Pasienskovo-urbárske pozemkové spoločenstvo Dubová (p. Marian Cerovský), Lesy SR, š. p., odštepny závod Slovenská Lupča (p. Martin Petrík), Kaderníctvo Šarm (p. Zuzana Kováčiková), PE-Trans, s. r. o., KT-trans, s. r. o, Čellas, s. r. o., Osko, a. s., Digipress, MO SRZ Podbrezová, Reštaurácia a Penzión Kúria na Táľoch.

Ďakujeme aj p. Jánovi Kadúchovi, p. Jánovi Paulíkovi, p. Marošovi Kohútovi, p. Pavlovi Marčokovi st., p. Kamilke Luptákovovej, p. Šinkovi a mnohým ďalším.

Sme radi, že takého kultúrno-spoločenské podujatie sa teší stále väčšej obľuby. Napriek tomu sa stále medzi občanmi našej obce nájdu aj takí, ktorí majú potrebu to komentovať nevhodnými poznámkami na adresu organizátorov. Verte či neverte, nerobíme to pre seba, ale pre ľudí. Pre ľudí, ktorí sú členmi dobrovoľného zboru v Nemeckej, pre občanov našej obce aj pre nadsťencov hasičského športu. Pre ľudí, ktorí majú chuť sa stretnúť a zabaviť sa s priateľmi. A sme veľmi radi, že sme sa aj tento rok

stretli v takom hojnom počte. Taktiež nás teší, že každý rok prejavia záujem o takúto udalosť aj nové tváre. A budeme veľmi radi, ak sa nám podarí v tejto tradícii pokračovať.

Za výbor DHZ
Nemecká
Pavel Marčok,
Simona Vančová

Hasičská sezóna ešte len začína...

Poslednú februárovú nedeľu – 25. februára 2018 – sa v telocvični ZŠ s MŠ v Nemeckej koňalo zimné kolo hry Plameň. Toto športové dopoludnie pre hasičskú mládež organizoval DHZ Nemecká v spolupráci s ÚZO DPO SR v Brezne. Súťažilo sa v dvoch súťažných kategóriách, a to chlapci a dievčatá. Súťaž pozostávala z troch súťažných disciplín: uzlová štafeta, štafeta dvojíc a štafeta 5 × 40 metrov. Za DHZ Nemecká súťažili dve družstvá. Družstvo dievčat (Siska, Dominika a Adka Kobzošové, Zuzka Šrotová a Vanda Motošková) sa umiestnilo na krásnom 5. mieste. Na bronzovej priečke sa umiestnilo družstvo chlapcov (Tomáš Marčok, Mário a Filip Leitnerovci, Rolko Sojak, Martin Lupták).

Vďaka patrí všetkým, ktorí boli nápomocní pri organizovaní súťaže. Veľká vďaka patrí aj vedeniu ZŠ s MŠ Nemecká, konkrétne pani Cígerovej, za ústretovosť a možnosť zorganizovať takéto podujatie aj u nás v Nemeckej.

Foto: Alexandra Kováčová

Ďakujeme všetkým, ktorí nás podporujú, a dúfame, že aj v nasledujúcej sezóne sa budeme môcť pochváliť skvelými výsledkami.

Pavel Marčok

Šport

21. ročník vianočného stolnotenisového turnaja v Dubovej

■ Dňa 27. decembra 2017 sa v športovej hale v Nemeckej uskutočnil 21. ročník vianočného stolnotenisového turnaja registrovaných a neregistrovaných hráčov. Zúčastnilo sa ho 47 registrovaných hráčov hrajúcich 5. a 6. ligu a 12 neregistrovaných hráčov. Výsledné poradie oboch kategórií bolo nasledovné.

Peter Sojak

Registrovaní hráči:

1. Daniel Holbik (Šintava)
2. Juraj Fogel (Šintava)
3. Jozef Javor (Šintava)
4. Milan Patráš ml. (Lučatín)
- Martin Ščipa (Šintava)
- Branislav Toncr (Šintava)
- Samuel Hruška (Lučatín)
- Peter Dančo (Podbrezová)

Neregistrovaní hráči:

1. Miroslav Čontofalský
2. Ján Kmeť
3. Vojtech Kuracina
4. Jozef Nezbeda
5. Miriam Boboková

Víťazi v kategórii registrovaných hráčov

Víťazi v kategórii neregistrovaných hráčov

Dňa 21. apríla 2018 sa v športovej hale v Nemeckej uskutoční 5. ročník **STOLNOTENISOVÉHO TURNAJA REGISTROVANÝCH HRÁČOV** O PUTOVNÝ POHÁR STAROSTU OBCE NEMECKÁ. Všetkých priaznivcov stolného tenisu na turnaj pozývame.

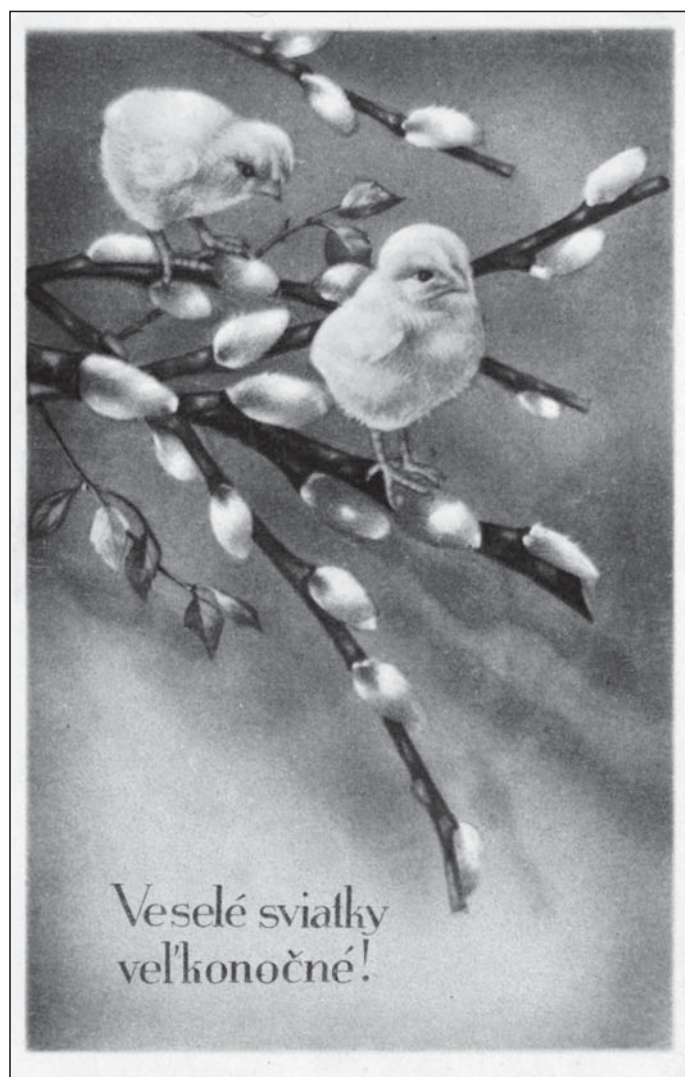
Podakovanie

■ Vážení pán starosta, vážení poslanci obecného zastupiteľstva, vážený dobrovoľný hasičský zbor, vážení spoluobčania!

Dovoľte nám, aby sme prostredníctvom obecného časopisu Novinky spod Hradiska z celého srdca vyjadrili svoje poďakovanie vám všetkým, ktorí ste nám pomohli v neľahkej životnej situácii, keď sme v decembri 2017 pri požiari rodinného domu prišli o strechu nad hlavou. Ďakujeme za pomoc hasičskému zboru pri hasení požiaru, pánovi starostovi za poskytnutie náhradného ubytovania v ZŠ s MŠ Nemecká aj za pomoc pri vybavovaní materiálu na novú strechu a prác spojených s jej výstavbou. Sme veľmi vďační poslancom obecného zastupiteľstva za schválenie finančnej pomoci na zakúpenie materiálu, ale v neposlednej rade i vám spoluobčanom za ľudskosť, ktorú ste prejavili poskytnutím financií v dobrovoľnej finančnej zbierke.

Nesmierne si vašu pomoc a pochopenie vážime, preto za prejavenu solidaritu prijmite našu úprimnú vďaku.

Rodina Bartošová

Historická veľkonočná pohľadnica z roku 1944

Uzavreli manželstvo

Jana Štrbová a Ján Frčo

Blahoželáme

60-ročným

Márii Blaškovanovej (Zámostie)
Magdaléne Szakácsovej (Nemecká)
Marte Skladanej (Zámostie)
Mgr. Ivanovi Karcelymu (Dubová)
Jarmile Dankovej (Nemecká)
Soni Lendáckej (Dubová)

65-ročným

Márii Kováčovej (Nemecká)
Ružene Fodorovej (Nemecká)
Magdaléne Galatovej (Dubová)
Anne Plškovej (Dubová)
Marianovi Halgašovi (Nemecká)
Anežke Růžičkovej (Nemecká)
Ivone Sojakovej (Dubová)
Anne Kováčovej (Nemecká)
PaedDr. Jozefovi Chlebovcovi (Dubová)
Marte Môcikovej (Nemecká)

70-ročným

Marianovi Marčokovi (Dubová)
Jánovi Slukovi (Dubová)
Jaroslavovi Vološčukovi (Nemecká)
Jozefovi Gusenicovi (Dubová)

75-ročným

Ivanovi Jablonskému (Nemecká)
Marte Šimanovej (Dubová)
Kvete Čreppovej (Dubová)
Edite Kohútovej (Zámostie)

80-ročným

Lýdii Šuchovej (Nemecká)
Darine Karcelyovej (Dubová)
Alexandrovi Pajonkovi (Dubová)
Margite Belkovej (Dubová)

85-ročnej

Emílii Šimanovej (Dubová)

95-ročnej

Anne Martinovej (Nemecká)

Narodili sa

Nina Svinčáková (Nemecká)
Adam Šiman (Dubová)

Opustili nás

Silvia Chamková (Dubová, 73 r.)
Adela Vincúrová (Nemecká, 88 r.)
Irena Lokšová (Dubová, 81 r.)
Martin Sojak (Dubová, 37 r.)
Matúš Kováčik (Nemecká, 34 r.)